

Dosarul nr. 2r-30/23
2-22045389-01-2r-16012023

Prima instanță, Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender (jud.: A. Bogdan)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton)

D E C I Z I E

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Tcaci împotriva lui Veaceslav Tcaci cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori,

împotriva încheierii din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, cu privire la repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, împotriva hotărârii din 13 mai 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 01 aprilie 2022, Diana Tcaci a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Tcaci cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

Prin hotărârea din 13 mai 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender a fost admisă parțial acțiunea depusă de Diana Tcaci. A fost modificat cuantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori stabilit prin hotărârea din 20 mai 2014 a Judecătoria Anenii Noi și a fost încasat de la Veaceslav Tcaci în beneficiul Dianei Tcaci pensia pentru întreținerea copiilor minori xxxxx și xxxxx în sumă de 1200 lei, lunar, pentru fiecare copil, începând cu data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, până la atingerea de către copii a vârstei majoratului. la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se încetează efectele titlului executoriu eliberat în baza hotărârii din 20 mai 2014 a Judecătoria Anenii Noi. În rest, acțiunea a fost respinsă. A fost încasat din contul lui Veaceslav Taci în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 150 lei.

La 22 august 2022, Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii din 13 mai 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă a fost respinsă cererea depusă de

Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, privind repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul declarat de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 10 ianuarie 2023, Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, a indicat că nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că recurentul a cunoscut data la care instanța de fond a adoptat hotărârea contestată, deoarece, recurentului nu i-a fost expediat și nici nu a recepționat copia dispozitivului hotărârii, or, Veaceslav Tcaci la data de 14 aprilie 2022, semnând avizul de recepție a fost înștiințat despre acceptarea spre examinare a cererii de chemare în judecată depusă de Diana Tcaci.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 26 decembrie 2022 la poșta electronică a reprezentantului recurentului, avocatul Igor Gheorghiuța, igorgheorghiuța@yahoo.com, indicată în mandatul avocațional (f.d. 44) și la adresa poștală a recurentului indicată în cererea de apel și recurs, r-nul Drochia, s. Maramonovca, iar cererea de recurs a fost depusă la 10 ianuarie 2023.

Astfel, recursul declarat, este în termen.

La 16 ianuarie 2023 în adresa intimă Diana Tcaci a fost expediată copia recursului declarat de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 55).

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Din materialele cauzei rezultă că, la 13 mai 2022 Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de Diana Tcaci. A fost modificat cuantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori stabilit prin hotărârea din 20 mai 2014 a Judecătoria Anenii Noi și a fost încasat de la Veaceslav Tcaci în beneficiul Dianei Tcaci pensia pentru întreținerea copiilor minori Monica Tcaci și Estera Tcaci în sumă de 1200 lei, lunar, pentru fiecare copil, începând cu data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, până la atingerea de către copii a vârstei majoratului. la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se încetează efectele titlului executoriu eliberat în baza hotărârii din 20 mai 2014 a Judecătoria Anenii Noi. În rest, acțiunea a fost respinsă. A fost încasat din contul lui Veaceslav Taci în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 150 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 22 august 2022, Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, a depus cerere de apel solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea a hotărârii din 13 mai 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender și restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului, Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, a indicat că, despre hotărârea contestată a aflat de la executorul judecătoresc Aurica Molodoi, care l-a informat de existența documentului executoriu referitor la pensia de întreținere.

Ca urmare, prin încheierea din 01 decembrie 2022, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, privind repunerea în termen a apelului și a restituit apelul declarat de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 13 mai 2022, iar cererea de apel a fost depusă de către Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța, abia la 22 august

2022, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la data de 12 iunie 2022, însă luând în considerație că ultima zi de depunere a cererii de apel era zi nelucrătoare (duminică), cererea de apel urma a fi depusă în următoarea zi lucrătoare 13 iunie 2022 (luni).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prescriu că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelantul Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța, a solicitat repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 Cod de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se

restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghiuța precum că nu a cunoscut despre data în care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii și că de existența hotărârii a aflat de la executorul judecătoresc. Or, cert este faptul că recurentul a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender se află spre examinare prezenta cauză civilă, recepționând la data de 14 aprilie 2022 copia încheierii de primire în procedură a cererii de chemare în judecată și citație pentru ședința de judecată a primei instanțe fixată pentru data de 13 mai 2019, data când a fost pronunțat și dispozitivul hotărârii, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS8005463065AS, (f.d. 19).

Astfel, Veaceslav Tcaci fiind o dată înștiințat în mod legal, nu poate fi invocată necitarea sa pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Totodată, se reține că la data de 13 mai 2022 pe Portalul Național al Instanțelor: jst.instante.justice.md, a fost publicat dispozitivul hotărârii din 13 mai 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender. Iar, la 16 mai 2022 Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender a expediat copia dispozitivului hotărârii din 13 mai 2022 la adresa de domiciliu a lui Veaceslav Tcaci: r-nul Anenii Noi, sat. Hîrbovăț (f.d. 24), însă avizul a fost returnat în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat”.

În context, având în vedere că de Veaceslav Tcaci, nu s-a interesat despre soarta dosarului aflat pe rolul instanței de judecată, instanța de apel întemeiat a constatat omiterea termenului de contestare a hotărârii primei instanțe. Recurentul are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul reiterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună-credință în raport cu drepturile sale procedurale și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, condiție sugerată și de jurisprudența CEDO.

În altă ordine de idei, art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, prevede că, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Potrivit art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural

defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În altă ordine de idei, instanța de recurs învederează că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelanților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

În cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Veaceslav Tcaci, reprezentat de avocatul Igor Gheorghîța.

Se menține încheierea din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Tcaci împotriva lui

Veaceslav Tcaci cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic